

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Lauretana ædes. ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

Templa dum in terris Deipara geret,
vel certè Apostolorum tem-
pore eidem dicata.

LAURETANA AEDES.

²⁶ **E**X omnibus Templis, quæ Deiparæ viuen-
ti dicata sunt Primum sibi locum vendica-
re videtur *Aedes* illa, quæ nascentem Virginem
suo gremio excepit, aluit, fovit, eiusq; est man-
cipata obsequio. Ea nunc *Domus Lauretana*
dicitur, & Deiparæ natalitio, & Gabrielis Ar-
changelij legatione, & divinæ prolis conceptu,
& Apostolorum veneratione & mutatione sedis,
& miraculorum gloria, & singulari omnium gentium
ac nationum religione incluta; ut jam nulla sit
in terris, aut augustior, aut vetustior. Nulla, in-
quam, vetustior; quam ipsi Apostoli magno
semper honore coluerunt, & divino cultui cõ-
secrata celebrarunt, rem divinam certatim inibi
faciantes; quæ madmodum ex eiusdem Virg.
revelatione fufius docet noster Horatius Tur-
sellinus lib. 1. histo. Lauret. cap. 3. Quamquam
si templi vim, atque usum perpendamus, quod
nihil aliud est, quam *Domus* divino cultui
destinata, in qua Deus tum adoratur, tum o-
ratur, tum ei sacrificium offertur, porro Lau-
retana aedes Christi, eiusque Genitricis tot an-
norum in habitatione iure optime iam tum
templum rectè appellari potuit, cum intra e-
ius parietes Dei genitrix est nata, & Verbum
Patris caro factum verè habitavit in nobis,
totque ac tam salutaria mortalibus Dei, De-
iparæque sunt celebrata mysteria, de quibus
copiosè nos supra cap. 8. & 20. vbi Christus,
vt homo eiusque Genitrix sanctissima æterno
Patri pijs continenter preces fundebant, eiq;
suppliciter adorationis cultum exhibebant,
ac sacrificium impolluti cordis immolabant.
Nulla porro augustior, quàm tot, tantisque
nobilitatem mysterijs Baptista Mantuanus
Theologus, & Poeta insignis in sua historia
aedis Lauret non modò terrestri paradiso, vbi
Eua ex Adæ latere est formata; Monti Sion,
vbi est data lex; Templo Salomonis præcipua
Dei præsentia incluta, spelunca Bethleemiti-
cæ, vbi Christus natus, Monti Thabor, vbi
transfiguratus, Monti Olivarum, vnde trium-
phans in cœlum ascendit: verùm etiam augu-
stissimo eiusdem Christi sepulchro, quo nihil

sanctius habetur in terra, reliquisque omnibus,
quæ sub cœlo sunt, locis æquare, vel etiam
præferre non dubitat præcipuè, quod hic Deus
humanitate indutus fundamenta iecerit salu-
tis nostræ. Quæ omnia egregè confirmat Ba-
pista Mantuanus, & subdit: *Licet mihi Pa-* Gen. 11.
triarcha Iacob sermonem concludere: Terribilis est
locus iste, non est hic aliud nisi domus Dei, &
Porta cali quippè Deus, Deique mater eadem
hanc arcano præsentia suæ sensu, insignè præ-
cæteris eiusdem Deiparæ templis perpetuo fa-
ciunt. Placet hic Turcellini rerum, quæ ad Turcellin.
Lauretanam ædem spectant, testis certè locu-
pletissimi, & accurati earundem scriptoris, ad
verbum referre sententiam in præfac. suæ hist.
Lauret. non minus verè, quàm eleganter li-
teris consignatam: Tantam, inquit, Deus mor- Plurima
talium animis inspiravit huius adis Lauretana collata
religionem, vt quicumque ad Lauretanam ædem Laure-
accedunt, non tam ad ædem Virginis, quam ad nam de-
ipsam Virginem sibi adire videntur: Et sanè hic mum in
Deus, De q; mater miro quodam modo præsen- sentibus
tiam suam declarant. Hinc diuinitus ille omnium beneficiis
pectoribus incusatur horror ad sacrosanctam Do-
mus ingressum; hinc illud abeuntibus inicitur
eius reusanda desiderium: hinc nobilitas illa per di-
tarum, profugatarumq; mentium in diuersa mu-
tatio, quæ quidem perpetua adis Lauretana mira-
cula ita euidentia sunt, vt etiamsi deessent alia,
quibus abundat, eunctis facerent diuina præsen-
tiæ fidem: est autem hoc præcipuum, ac proprium Tem-
pli Lauretani, vt eius religio, ac sanctitas quoties
magis efflorescat: cum aliquarum etiam celeberr-
rimarum adium beatissima Virginis, aliorumque
Sanctorum celebritas eum aliquandiu vigerit
interdum desolarescitur videntur. hæc Turcellin-
us. Quæ venissima esse, omnes qui ad Lau-
retanum Templum aduent iocunda experien-
tia didicerunt. Nam innumerabiles illi sunt,
qui iam inde à primis annis inibi peccata re-
petunt, & animi fortes triginta, vel etiam qua-
draginta annorum obsolescas, sacra cõfessione
eluant. In hac æde perditii homines, & in suis
sceleribus diu obdurati repente mutantur, hæ-
retici impietatem eirant, alij iras, simulates-
que deponunt: qui verò castè, ac purè eo ac-
cedunt, multo castiores, parioresque discedunt,
seq; diuinitus moueri, impellique sentiunt, &
ad virtutes ac sui victoriam, ad rectè facta
non modò accenduntur, verùm etiam im-
petu quodam animi infolio rapiuntur,
atque

Laureta-
na B Virg.
Domus
præsentia

Turcellin.

Cap. 8. &
20.

Baptista
Mantuan.

Turcellin.

Plurima
collata

Laure-
nam de-
mum in
sentibus
beneficiis

Reuel-
Alexa-
Tria-
si An-
tu in
matia
Laure-
na B
domo
mor-
Horo-
mus
gelut.
Turse

Nicep-
Temp-
Desp-
B. H-
Naz-
exer-
Altop-
Chri-
nor-
tai-
Nata-
Virg-
dmi-
s. are-
s. H-
s. Pa-
Bede

atque ad Dei, Deiparæque amorem mirificè inflammantur: ibique de perceptis beneficijs Deo, ac Deiparæ pro virili parte gratias agere, vel noua ad corporis, & animæ salutem beneficia sibi suppliciter impetrare student.

27 Verùm, vt huius sacræ ædis Lauretanæ præstantia magis perspiciatur, eius primordia, progressum, ac transiionem breuiter perstringamus. excitata primum est virginalis hæc seu cella, seu ædes in oppido Nazareto in Galilea, ibique e celestis Reginæ in conubulis Dei que concepti consecrata vestigijs, postmodum ab Apostolis sacris initiata, ara que & Cristi Crucifixi imagine, & simulacro illo cædino, in quo S. Lucas Euangelista beatam Mariam stantem, & puerum Iesum amplextantem expressit, inaugurata, ac Deiparæ cultui dedicata est: quæ omnia à Virgine ipsa Deiparæ per visum didicit Alexander Tersactensis Annistes in Dalmatia, in cuius dioecesi primum concederetur à Galilea hæc sacra ædes; & ne ambigeret veram fuisse Genitricis Dei speciem Alexander è diuturno, grauique morbo diuinitus subito conualuit, quemadmodum posteritati tradidit Hieronimus Angelitta in historia Lauretana, vt videre est apud Turcellinum lib. 1 cap. 3. Apostolorum auctoritatem cæteræ deinceps ætates secutæ sunt. Nos è multis paucæ maiorum gentium capita percontabimus, quæ identidem ad Mariæ incunabula studio religionis accesserunt. Anno salutis circiter 300 (quo tẽpore fides Christiana Magni Constantini patrociniõ se liberius explicuit) sancta Helena Augusta Palestinam peragrans ex Monte Thabor, inquit Nicephorus libro acta uo, capite 30. Orientem versus descendens peruenit Nazareth, & salutationis Angelicæ domo reperit B. Helena Dei Genitricis per æmenum excitauit templum. Nazareth sic ille.

Reuelatio Alexandri Tersactensis Annistes in Dalmatia, de Lauretana B. Virg. domus primordijs Hieronymus Angelitta Turcellin.

Nicephorus Tomolum Deiparæ B. Helena Nazareth excitauit.

Sanctæ Helenæ pietatem Christiani omnes impense sunt æmulati. S. Hieronimus, vna cum S. Paula dum Palestinæ loca pie lustrauit: Nazareth nutriculam Domini (vt ipse loquitur in Epistola 37.) se adijisse testatur. Anno Natæ B. Verè circiter 700. cum Hierosolymam obtinerent Saraceni, eandem Virginis Domum à peregrinis Europæis celebrari solitam, auctor est Beda de locis Sanctis; vgiuit idem studium ab anno ferme 1100. Hierosolyma, Palestina que Gothofredi Ducis Lotharingi ductu à Saracenorum manibus recepta, quamdiu

Hierosolymitanum steterit regnum, quo tempore à Tancredo genere normando Metropolis est facta. Iacobus verò Vitriacus Cardinalis, & Episcopus Aconensis in descriptione Terræ sanctæ de se ipse testatur crebriò Nazarethum perrexisse, ac sæpè in æde Virginis rem diuinam fecisse ipso anniuersario Angelicæ salutationis die.

Sanctus Ludouicus Gallix Rex eius nominis Octauus anno salutis 1245. vt auctor est paulus Æmilius lib. 7. histor. labentem in Siria rem Christianam magno studio complexus, illò traiecit copias: sed cum minus prospero euentu res gereretur, teste Iodoco Clitueo sermone de S. Ludouico prima illa religionis Christianæ incunabula perlustrans ex Thabor Nazareth iter intendit, & vbi primum Deiparæ aspexit ædem, desiliit equo procumbit ingenua, Natalem illam Virginis domum, ipsamque salutem Virginem, inde progressus pedibus templum adiit. aderat annunciationis Deiparæ festum, in cuius perugilio Rex cilicio ad carnem indutus, pane dumtaxat & aqua ieiunauit; in ipso autem festo Missa in hac æde Regio apparatu est celebrata, in qua magnam vim lacrymarum profundens. sacram sumpsit Eucharistiam. Postmodum Christianis è Syria pulsis, Tripoli diruta, & Ptolemaide mensè Aprilii anni 1291. teste Ioanne Villano expugnata, cum debitas sacrosanctæ cellulæ honos, nec ab indigenis, nec ab externis haberetur, paucis post captam Ptolemaidem diebus, hoc est septimo Idus Maij anni 1291. Nicolao III. Pontifice Maximo (vt Illyrici Annales perhibent) hæc domus Angelorum opera à fundamentis auulsa à Galilea per ingentes terrarum, maris que tractatus vecta est in Dalmatiam, sitaque est in monte quodam Tersactum inter, & flumen Oppida Dalmatiæ. Italiam diuinæ beneuolentiæ signo, cui tale, tantumque donum inde vsque à Galilea diuinitus est allatum, quadriennio post, nec tamen integro; anno nimirum 1294. quarto Idus Decembris translata in Picænum Italiæ regionem ad mare superum, & in Recinetensis agri sylua collocata, ab Laureta Recinetensi Matriona, in cuius ditione nemus illud erat, ædis Lauretanæ nomen indutum: sed cum ea sylua facinorosorum hominum auaritia, latrocinij, ecdibusque eorū, qui eò confluebant, esset infesta

Tancredus Normandus Iacobus de Vitriaco Carain.

S. Lud. gal lia Regis erga eandem B. Virg. domum pietas. Paul. Æmilius. Iod. Clit.

Ioan. Villano.

Eandem Domus Angelorum opera in Dalmatiam trans fertur ac postea in Picenum.

Lauretana Domus vna diuina.

octavo, post mense in edium colle in mille fe-
 re passus ab eo loco Recinetum versus est de-
 lata. Atque hic etiam duorum fratrum, quo-
 rum ille collis communis erat, avaritia in dis-
 fensionemque Perosa ad iactam ferè sagittæ
 ab eo loco in proximum collem paucos post
 menses submota, ibi stabilem, certamque sibi
 sedem delegit, quam nunc incolit, ubi innum-
 merabilium miraculorum frequentia claret,
 ac populorum ex toto terrarum orbe eam pie
 visitantium concursu celebratur, ut meritò
 quidam in suo carmine de hac æde sic ce-
 cinerit.

Danteus

O caelo dilecta domus, postusque beati.

Ac ipsa quidem Deiparæ cella suo beata ful-
 gore, sua vetustate nitidissima, suo robore fir-
 ma, quæ vix solo subnixæ tot iam secula, nul-
 lo penitus fundamento perstat immota, hu-
 mana fulcimenta nec requirit, & aspernatur
 quod refert Turcellinus lib. 4. cap. 16. Circa
 cellam templum extractum est egregium, &
 mirabile, quod cellam ipsam in medio acce-
 ptam, quasi pio ambit obsequio, quo in tem-
 plo multorum Romanorum Pontificum libe-
 ralitas, auctoritas, industria, & in Deiparam
 pietas se acerrimè intendit, accito vndique
 magni nominis artificè, omnisque generis mar-
 more longè composito: qua solertia, opulen-
 tiaque moles effecta est, quæ omnem antiq-
 uitatem læcessit, & aliqua ex parte vincit. Iam
 statuas scitè factas, valvas æneas pulcherrimè
 celatas, columnas opere Corinthio striatas,
 ceteraque templi ornamenta egregie oculis
 subiicit Turcellin. lib. 3. c. 16. qui etiam eius-
 dem Lauretanæ Virginis miracula diligen-
 tissimè, pati cum latini sermonis elegantia perse-
 quitur, quorum aliquot ex eodem descrip-
 timus c. 20. alia verò ad tract. de miraculis refer-
 uamus.

*Societatis
 Jesu Colle-
 gium in
 Laureta-
 na demo à
 Julio 3. Pö-
 tifice sum-
 datum.*

Nec minor in exornando Templo, quam
 in excolendis animis summorum Pontifi-
 cum pietas eluxit. Nam anno 1554. Julius III.
 Pontifex Maximus, quo peregrinis exterarum
 præsertim nationum Lauretum ex toto orbe
 confluentibus magis consultum esset, Socie-
 tatis Jesu Collegium Lauretanæ Domus ex
 pensis ibidem fundavit, ut nostri Sacerdotes
 diversarum pariter nationum linguæ com-
 mercio peregrinos ad expiationem animorum
 allicerent, eorumque confessionibus assiduam,
 sedulamque operam darent, rudibus Christia-
 næ doctrinæ capita explicarèt, omnes ad piæ,

sanctæque vitæ studium excitarent. Quod
 autem Deipara in natali sua Domo Socie-
 tatis opera vii dignetur; meritò inter præcipua
 eius beneficia nostræ Societati collata agno-
 scimus, & fatemur. De hac quoque sacra æde
 contra adstantes hæreticos non minus do-
 ctè quam piè scripsit noster Canisius lib. 5. de
 B. Virg. cap. 25. Et sane Lauretanæ Domus
 pietas multas per Vibes est propagata; nam
 Romæ, Neapoli, aliisque Vibibus sub eodem
 nomine templa Deiparæ posita visuntur.

Canisius

TEMPLA IN INDIA DEIPARÆ
adhuc supersisti posita.

29 **V**etustissima videntur templa illa in In-
 dia Orientali Deiparæ inter mortales
 versanti erecta; alterum Cranganore ab viro
 ex tribus Magis, qui stella duce ad Christum
 infantem adorandum venerunt, cuius in-
 star alterum Calecutij in honorem Deiparæ
 non longè post, est excitatum, quod certissi-
 mis testimonijs est compertum. Narrat enim
 Hieronymus Orosius Algabrientis Episcopus
 nobilis historicus libro 1. de rebus gestis Em-
 manuelis Regis Lusitanicæ Vascum Gamam
 Lusitanicæ classis Præfectum anno 1498.
 In fine Maio appulisse Calecutium celeberrimam
 Indiæ Vibem; cumque ad Regem visendum
 in terram descendisset à quodam viro prima-
 rio, qui ius genti dicebat, Cautelem appel-
 lans nomine Regis exceptum, & primum
 in Templum apud illos sanctissimum,
 & magnificentissimum esse deductum; In
 medio autem Templi erat (inquit Orosius),
 sacellum editum, forma rotundum, ad quod
 per multos gradus ascendebatur, ostium erat
 ex ære factum, & valde angustum, intra sacel-
 lum erat signum in aduerso pariete locatum,
 cuius formam nostri propter loci obscurita-
 tem aspicere nequiverunt, aditus in illud solis
 æditus, atque Sacerdotibus patebat, quatuor
 aditui propius accedentes digito in ima-
 ginem intento bis MARIAM inelamant. Ca-
 tuelis cum reliquis, qui eum sequebantur,
 se repente in terram proni, manibus extensis,
 abijciunt, deinde surgunt, & more suo
 precationem peragunt. Nostri suspicati o-
 pem sanctissimæ Virginis implorari genibus
 flexis, pacem à Deo exposcunt, Virginemque
 Dei Matrem more nostris visitato venerantur.
 hæc Orosius, qui deinde huius religionis
 qua-

Sacerdotum

Calecutij

antiquissimum

in tribus

Magis

antiquissimum

in fine

Maio

appulisse

Calecutium

celeberrimam

Indiæ

Vibem

cumque

ad Regem

visendum

in terram

descendisset

à quodam

viro prima-

rio, qui ius

genti dicebat,

Cautelem

appellans

nomine

Regis

exceptum,

& primum

in Templum

apud illos

sanctissimum,

& magnificenti-

simum esse

deductum;

In medio

autem Tem-

pli erat

(inquit